

Sunnfjord kommune

Kommuneplanen sin samfunnsdel som styringsverktøy

210520 Presentasjon for nettverk «Samfunndelsen som styringsverktøy»

Sunnfjord kommune etablert 01.01.2020

4 kommunar blei til ein:

- Førde
- Gaular
- Jølster
- Naustdal

Ca. 22 000 innbyggjarar
2 069 km²

Bakgrunn

Sunnfjord kommune – ny kommune ➡ ny kommuneplan

Planar frå 4 kommunar skal bli EIN!

4 ulike politiske kulturar skal bli samde om EIN felles plan

Utfordringar undervegs i planarbeidet

Framdrifta er forseinka grunna:

Koronapandemien

Innsparingskrav reduserte ressursar til planarbeidet

Planprogram for samfunnsdelen

Vi sa vi skulle byggje planarbeidet på:

- Intensjonsavtalen for Sunnfjord kommune
- Verdi og visjonar for organisasjonen Sunnfjord kommune
- FN sine berekraftsmål

I tillegg har vi valt å bygge vidare på måla i Utviklingsplan for Vestland 2020 – 2024

Nasjonale forventningar til regional og lokal planlegging ligg også til grunn.

Planprogram Kommuneplanen sin samfunnsdel 2021 - 2033

Fremlegg til endeleg fastsetting – Sunnfjord formannskap
11.06.20

Demografiske endringar

- Svakare folketalsvekst enn vi har hatt tidlegare
- Vekst i tidlegare Førde og Gaular, men nedgang i Jølster og Naustdal
- Færre yngre og fleire eldre
- Mindre tilflytting og reduserte barnekull
- Særleg markant vekst i aldersgruppa 80 år og over frå 2025 og framover. Her kjem veksten særleg i Førde.

Spørsmål vi må stille oss i planarbeidet:

- Korleis skal vi møte dei demografiske endringane?
- Korleis møte behovet for helse- og omsorgstenester?
- Korleis kan vi legge til rette for at innbyggjarane held seg friske og aktive?
- Kva med skule- og barnehagekapasiteten i lys av dei demografiske endringane?
- Korleis kan vi gjere oss attraktive nok for å kunne tiltrekke oss tilflyttarar i yrkesaktiv alder?

Nasjonale forventningar

I «Nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging 2019 – 2023» peikar regjeringa på 4 store utfordringar:

- Å skape eit berekraftig velferdssamfunn
- Å skape eit økologisk berekraftig samfunn gjennom blant anna ein offensiv klimapolitikk og ein forsvarleg ressursforvaltning
- Å skape eit sosial berekraftig samfunn
- Å skape eit trygt samfunn for alle

Regjeringa har også sagt at FN sine 17 berekraftsmål skal vere ein del av grunnlaget for samfunns- og arealplanlegginga i kommunane.

Intensjonsavtalen

Hovudmål:

- Sikre gode tenester med høg kvalitet for innbyggjarane
- Vere drivkraft og fylkessenter for Sogn og Fjordane

Delmål:

- Skipe ein livskraftig og attraktiv kommune som sikrar god folketalsvekst
- Legge til rette for samfunnsutvikling og skape attraktive bu-, arbeids- og fritidsområde i alle delar av kommunen
- Styrke folkevalt styring, brei deltaking og involvering
- Byggje ein kompetent, effektiv og attraktiv kommuneorganisasjon med gode fagmiljø

Sunnfjord kommune sin visjon – seier noko om korleis vi skal jobbe som organisasjon

Visjon

Saman blir vi drivande gode

Verdiar

Engasjert

Inkluderande

Nær

Hugseregel

Vi er EIN

FN sine berekraftsmål

Utviklingsplan for Vestland 2020 -2024

Mål 1

Vestland som det leiande
verdiskapingsfylket og nasjonal pådrivar for eit
regionalisert og desentralisert Noreg

Mål 2

Klima og miljø som
premiss for samfunnsutvikling

Mål 3

Lokalsamfunn som ramme for
gode kvardagsliv i heile Vestland

Mål 4

Like mogelegheiter
til å delta i verdiskaping

Målsetting for kommuneplanen sin samfunnsdel

NB! Målsettinga er førebels «arbeidstittel»

Hovudmål:

Sunnfjord kommune er ein attraktiv kommune med ei berekraftig folketalsutvikling/folketalsvekst.

Delmål

Vi skapar det gode kvardagsliv for innbyggjarane våre ved å:

- Legge til rette for gode bumiljø og ein aktiv og saumlaus kvardag
- Skape trygge lokalsamfunn
- Samarbeide for å nå måla – Vi er EIN

Vi utviklar Sunnfjord kommune og Førde by som leiande regionsenter i Vestland fylke der vi satsar på:

- Grøn næringsutvikling, innovasjon og berekraftig bruk av naturressursar
- Å utvikle Førde som regionby og utdanningsby
- Å vere eit kulturelt tyngdepunkt i Vestland fylke
- Å utvikle kultur- og naturbasert reiseliv
- Effektiv arealdisponering

Effektiv arealdisponering - arealstrategi

Ein arealstrategi med tettare kopling mellom kommuneplanen sin samfunnsdel og arealdel kan forenkle arbeidet med arealdelen, og legge til rette for strategiske diskusjonar om arealdisponering.

Fordelar med arealstrategi kan vere:

- Føreseieleg for eksterne aktørar
- Tidleg politisk dialog og forankring
- Mogeleg for medverknad på strategisk nivå
- Skapar samanheng og heilskap i planlegginga
- Å løfte blikket og sjå om utviklinga går i ynskt retning

Arealstrategien er langsiktige, overordna prinsipp for arealbruk, ofte følgt av ei kartskisse. Kommunen kan med dette gje utbyggjarar tydelege signal om hovudretningar i utviklinga slik at ein unngår unødig planarbeid i område der arealbruken ligg fast.

Politikarane forpliktar seg å følgje føringane ved handsaming av framtidige saker.

Kvar er vinnvinn områda, eller må vi prioritere?

Den store utfordringa:

Kan vi lukkast med nærings- og befolkningsvest, samstundes som at vi skal vere klimanøytrale og ha minst mogleg naturinngrep?

Kva slags rammer skal ligge til grunn for Næring- og folkevekst?

- Kommuneøkonomi
- Klimanøytralitet? Naturnøytralitet?
- Klimavennleg arealpolitikk
- Naturvennleg arealpolitikk

Alt for mange motsetningar?

Prøver vi å lukkast på for mange områder, mellom ulike omsyn?

Problemstillingar:

Samla viser kommuneplanane for Sunnfjord kommune ei bilbasert utvikling fram i tid. Er dette rett arealstrategi for Sunnfjord kommune? Eller er tida inne for å omstille oss, og la klima og miljø vere førande i strategiarbeidet?

10 minuttar byen - med ti minuttar gangavstand til jobb, skule og handel, vil kvardagen sine gjeremål enkelt kunne gjennomførast heilt utan bil. Er dette vegen å gå? Skal vi differensiere? Førde som 10 minuttar by. Sande, Vassenden, Skei og Naustdal som tettstad med spreing og eitt knutepunkt?

Korleis skape fortetting samstundes som vi ynskjer å gjere det enkelt for folk å busette seg i grendene?

Utfordringar med arealstrategi

Korleis finne balansen mellom at den skal vere overordna samstundes som den skal vere konkret?

Kva seier dette oss?

- «Vi skal sikre et mangfoldig boligtilbud og blanding av ulike funksjoner».
- «Vi skal gjøre det attraktivt for nye innbyggere og næringsdrivende å etablere seg».
- «Sikre og utvikle areal til offentlig og privat tenesteyting i samsvar med framtidig behov og forventa utvikling»

Opp mot dette?

- «Unngå omdisponering av dyrka mark og fastsette langsiktig grense for utbygging mot utmark og jordbruksområder, for å ivareta friluft- og landbruksomsyn»
- «Bevare og verne dagens landbruks-, natur og friluftsområde mot vindkraftutbygging»
- «Vi vil ta vare på Furuberget og Frøbergsberget som Hamars nære bymark».

Og greier politikarane å prioritere når det røyner på?

Forventningar til nettverket

Erfaringsutveksling og dei gode eksempela:

- Kva er malen for «Den gode samfunnsplanen»? Omfang og konkretisering
- Korleis kan samfunnsdelen bli eit reelt styringsverktøy?
- Korleis sikre den raude tråden frå overordna plan til kommunedelplanar, temaplanar og handlingsplanar for einingane?
- Korleis lukkast med arealstrategien? Kva er dei kloke grepa?
- Korleis skape gode medverknadsprosessar? Sikre reell medverknad og samstundes også få konkrete resultat?
- Korleis få samfunnsplanen til å bli eit forpliktande dokument for dei tilsette og politikarane?

*«Eg ligg og gret på planen,
På vedtak og på krav.
For planen ligg der tårevåt
Og blei aldri noko av...»*

